

Asia: VN/8308/2021

Puolustusministeriön lausuntopyyntö; Asevelvollisuuslain ja naisten vapaaehtoista asepalvelusta koskevan sääntelyn uudistaminen; Työryhmän mietintö

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi asevelvollisuuslain muuttamisesta

Lausunnot koskien esitystä asevelvollisuuslain muuttamisesta

Suomen Rauhanturvaajaliitto ry (SRTL) kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa työryhmän mietinnöstä, joka koskee asevelvollisuuslain ja naisten vapaaehtoista asepalvelusta koskevan sääntelyn uudistamista.

SRTL on noin 6 000:n rauhanturvaamis- ja kriisinhallintatehtävissä vuodesta 1956 lähtien palvelleiden kriisinhallintaveteraanien perustamien yhdistysten muodostama itsenäinen maanpuolustus- ja veteraanijärjestö. Kaikkiaan suomalaisia on osallistunut operaatioihin puolustusvoimien palkatusta henkilöstöstä ja reserviläisistä sekä erikseen nimetyistä asepalvelusta suorittamattomista henkilöistä yli 50 000 lähtijää.

Lausuntomme koskee yleisesti kumpaakin hallituksen esitystä säädösmuutoksiksi, jollei erikseen ole toisin tarkemmin kirjoitettu.

Työryhmä ehdottaa pienehköjä muutoksia asevelvollisuuslakiin sekä muutamia sisällöllisiä muutoksia naisten vapaaehtoista asepalvelusta koskevaan lainsäädäntöön.

SRTL:n mielestä työryhmän mietintö on hyvin ja perusteellisesti laadittu huomioon ottaen tarpeet asevelvollisuudesta ja naisten vapaaehtoista asepalveluksesta annettujen säädösten muuttamiseksi. Haluamme kuitenkin tuoda esille seuraavaa.

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta

Lausunnot koskien esitystä laiksi naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta

Puolustusministeriön toimeksiantoon työryhmälle sisältyi tehtävänä selvittää myös muut naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain ja asevelvollisuuslain muutostarpeet sekä valmistella ehdotus tarvittaviksi säädösmuutoksiksi. Työryhmän toimeksiannosta oli rajattu pois sellainen asevelvollisuusjärjestelmän ja naisten vapaaehtoisen asepalveluksen laajempi kehittäminen, jota arvioidaan valtioneuvoston 5.3.2020 asettamassa parlamentaarisessa komiteassa.

SRTL toteaa, että työryhmä ei ole tarkastellut mahdollisia tarpeita kehittää Porin prikaatissa kansainvälisiä kriisinhallintatehtäviä varten annettavaa koulutusta, johon osallistuu myös vapaaehtoista asepalvelusta suorittavia naisia. Asevelvollisille tai naisten vapaaehtoiseen palvelukseen osallistuville annettavan koulutuksen sisällön kehittäminen ei sisältynyt työryhmän varsinaisiin tehtäviin. Tuomme kuitenkin esille seuraavaa.

YK:n turvallisuusneuvosto hyväksyi jo vuonna 2000 Naiset, rauha ja turvallisuus -päätöslauselman, jonka täytäntöönpanoon jäsenvaltiot, myös Suomi, ovat sitoutuneet.

Tällä hetkellä naisten osuus Suomen kansainvälisiin sotilaallisiin kriisinhallintatehtäviin lähetettävistä sotilaista on noin viisi prosenttia. SRTL:n tavoite on, että määrä kaksinkertaistuisi lähivuosina.

Naisten määrä sotilaallisessa kriisinhallinnassa on siis varsin vähäinen, ja sen lisäämiselle on tarvetta. Naisia tarvittaisiin kriisinhallintaoperaatioihin enemmän joka osa-alueelle, mutta erityisesti operatiivisiin tehtäviin.

Naisia tarvitaan yleisesti kriisinhallintatehtävissä etenkin maissa, joissa kulttuuri tai uskonto estää kanssakäymisen miesten sekä paikallisten naisten ja lasten välillä. Näissä maissa miehet ovat päättävässä asemassa perheessä, suvussa, heimossa ja suuremmissa yhteisöissä, mutta kriiseissä kärsivät usein eniten nimenomaan naiset ja lapset. Naissotilailla on tällaisissa kulttuuriympäristöissä paremmat edellytykset toimia vuorovaikutuksessa naisten ja lasten kanssa.

Utin jääkäriyrykmentti alkaa kouluttaa "naisten erikoisjoukkoja", joita voitaisiin käyttää myös kriisinhallintatehtävissä. Tarpeeseen lisätä naisten osuutta operatiivisissa kriisinhallintatehtävissä vastaa osaltaan myös tämä tuleva uusi erikoisjoukkoreservi. Näin voidaan monipuolistaa erikoisjoukon osaamista ja parantaa sen suorituskykyä.

Naishakijoita kriisinhallintatehtäviin on ollut vuosittain vain noin 100–200, ja viime vuonna määrä oli noin kymmenen prosenttia kaikista hakijoista.

SRTL:n mielestä naisten valintatilaisuutta sekä vapaaehtoista asepalvelusta tulisikin kehittää niin, että erityisesti myös kriisinhallintatehtäviin voitaisiin tulevaisuudessa lähettää enemmän naisia vastaamaan naisten lisääntyneeseen tarpeeseen sotilaallisissa kriisinhallintatehtävissä.

Asetusluonnos: valtioneuvoston asetus naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta

Lausunnot koskien asetusluonnosta

SRTL:lla ei ole lausuttavaa.

Asetusluonnos: puolustusministeriön asetus varusrahasta

Lausunnot koskien asetusluonnosta

SRTL:lla ei ole lausuttavaa.

Muut mahdolliset kommentit

Muut mahdolliset kommentit

SRTL:lla ei ole lausuttavaa.

Koskela Mauri
Suomen Rauhanturvaajaliitto ry